

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 4 stycznia 2019 r.

SO-IV.431.11.2018.21

**Pan
Jarosław Przewoźny
Burmistrz
Gminy Pniewy**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne, obejmujące treść Projektu wystąpienia pokontrolnego z 10 grudnia 2018 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń.

Zespół kontrolny

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:

1. Włodzimierz Michalak – starszy inspektor wojewódzki – przewodniczący zespołu kontrolnego;
 2. Piotr Wiśniewski – inspektor wojewódzki – członek zespołu kontrolerów;
 3. Beata Blicharska – starszy inspektor – członek zespołu kontrolerów;
- na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z 20 września 2018 r. nr KN-II.0030.365.2018.1.

Termin rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w dniach 02-03 października 2018 r.

Zakres kontroli

Kontrolą objęto realizację przez Urząd Miejski w Pniewach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej z obszaru:

- ewidencji ludności,
- dowodów osobistych,
- rejestracji zdarzeń stanu cywilnego,
- administracyjnej zmiany imienia i nazwiska,

w okresie od 1 stycznia 2017 r. do dnia zakończenia kontroli.

Ocena skontrolowanej działalności

Wojewoda Wielkopolski pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniami ocenia realizację przez Urząd Miejski w Pniewach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dotyczących: ewidencji ludności, dowodów osobistych, rejestracji zdarzeń stanu cywilnego oraz zmiany imienia i nazwiska.

Na ocenę wpływ miały stwierdzone nieprawidłowości oraz uchybienia.

1/ W obszarze rejestracji zdarzeń stanu cywilnego oraz administracyjnej zmiany imienia i nazwiska polegające na:

- wydaniu osobie nieuprawnionej odpisu zupełnego aktu zgonu z rejestru stanu cywilnego, co stanowi 17 % badanej próby,
- niesprostowaniu na podstawie art. 113 § 1 k.p.a., oczywistych omyłek pisarskich w wydanych decyzjach o zmianie imienia i nazwiska, w 100% badanych spraw,
- na wydaniu decyzji administracyjnej o zmianie nazwiska z pominięciem wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia opłaty skarbowej, co stanowi 33% badanej próby,
- niedokumentowaniu odbioru przez osoby uprawnione odpisów aktów stanu cywilnego wydawanych z urzędu, co stanowi 60% badanych spraw.

2/ W obszarze ewidencji ludności polegające na:

- nieprzeprowadzaniu postępowania dowodowego przed wydawaniem decyzji administracyjnych w sprawach o wymeldowanie, zgodnie z art. 7, 75 i 77 k.p.a., w 50% badanych spraw,
- niedołączaniu do akt sprawy kopii wydanych zaświadczeń z rejestru mieszkańców w 90% badanych spraw i niepoświadczaniu przez wnioskodawcę ich odbioru we wszystkich kontrolowanych przypadkach.

Ustalenia kontroli

Stosownie do zapisów art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada Prawo o aktach stanu cywilnego¹, zwanej dalej jako: p.a.s.c., funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego pełniła Pani Justyna Chamczyk, która jednocześnie została powołana na stanowisko Sekretarza Urzędu Miejskiego, stanowisko Zastępcy Kierownika USC w Pniewach zajmowała Pani Danuta Porwich, która pełniła jednocześnie funkcję Inspektora ds. ewidencji ludności i dowodów osobistych Urzędu Miejskiego w Pniewach. W okresie objętym kontrolą sprawami z zakresu ewidencji ludności i dowodów osobistych zajmowała się również Pani Bernadeta Puk Inspektor ds. działalności gospodarczej i dowodów osobistych Urzędu Miejskiego Pniewy oraz Pani Hanna Izabela Smoczek pracownik Urzędu Miejskiego Pniewy. Pracownicy wykonujący czynności służbowe na tych stanowiskach posiadali zakresy czynności, w których ujęte zostały zagadnienia związane z realizacją powierzonych zadań. Wszyscy posiadali, odpowiednio do realizowanych obowiązków, upoważnienia do przetwarzania danych w rejestrze PESEL, Rejestrze Dowodów Osobistych i Rejestrze Stanu Cywilnego.

Dowód: Zał. USC od Nr 1 do Nr 5;
arkusze kontroli od Nr EL,DO 1 do Nr EL,DO 4.

¹ Dz.U. z 2016 r. poz. 2064 ze zm.;

I. Ewidencja ludności

1. Wykonywanie czynności materialno - technicznych w postaci przyjęcia i zarejestrowania zgłoszeń meldunkowych oraz aktualizacja rejestru PESEL o dane dotyczące zgłoszeń meldunkowych

W 2017 r. w Urzędzie Miejskim w Pniewach dokonano 727 zgłoszeń meldunkowych. Kontrolą objęto 11 formularzy meldunkowych² (tj. 1,5%), będących zgłoszeniami pobytu stałego. Wszystkie badane zgłoszenia meldunkowe zostały dokonane na właściwych formularzach, zgodnie z załącznikami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 września 2011 r. w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego³, zwanego dalej rozporządzeniem przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego i zawierały dane przewidziane w art. 30 ust. 1, ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, zwanej dalej ustawą o ewidencji ludności⁴. Zgłoszenia zostały poprawnie wypełnione. Wszystkie formularze stosowane przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego – zameldowania na pobyt stały zawierały potwierdzenie pobytu w formie własnoręcznego podpisu właściciela lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu zgodnie z § 4 pkt 4 rozporządzenia przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego. Pracownik przyjmujący zgłoszenie meldunkowe każdorazowo potwierdzał jego przyjęcie, sporządzając na formularzu adnotację opatrzoną nazwą miejscowości, datą przyjęcia oraz podpisem. We wszystkich badanych sprawach, dokonano rejestracji danych meldunkowych w rejestrze PESEL.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 1 do Nr EL 11;
zał. EL Nr 1.

2. Wydawanie decyzji w sprawach meldunkowych

Stosownie do postanowień art. 31 i art. 35 ustawy o ewidencji ludności organ gminy wydaje decyzje o zameldowaniu lub wymeldowaniu. W badanym okresie wydano 15 decyzji meldunkowych. Kontroli poddano 4 postępowania administracyjne- 3⁵ zgodnie z programem kontroli i dodatkowo⁶ (tj. 27%). Badanie wykazało, że w podjętych przez organ postępowaniach prawidłowo zawiadamiano strony o wszczęciu postępowania na podstawie art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁷, zwanej dalej k.p.a. Korespondencję doręczano zgodnie z przepisami art. 39 k.p.a. W sprawach⁸ wydano decyzje o umorzeniu postępowania. Wnioskodawcę poinformowano o możliwości zwrotu opłaty skarbowej na jego wniosek zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej⁹, zwanej dalej ustawą o opłacie skarbowej. Decyzje zawierały wszystkie elementy wymienione w art. 107 k.p.a. W przypadku 2. postępowań¹⁰ wydano decyzje o wymeldowaniu i za wydanie decyzji została pobrana opłata skarbową zgodnie z ustawą o opłacie skarbowej. Wydane decyzje zawierały wszystkie elementy

2 z 20.01.2017, 30.01.2017, 27.06.2017, 10.07.2017, 16.08.2017, 15.09.2017, 9.10.2017, 25.10.2017, 6.11.2017, 21.11.2017, 5.12.2017,

3 Dz. U. z 2015 r. poz. 1852;

4 Dz. U. z 2013 r. poz. 267 ze zm. i Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.;

5 BL.5343.1.2017, BL.5343.5.2017, BL.5343.10.2017;

6 BL.5343.5.2018;

7 Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm. i Dz. U. z 2017 r. poz. 1257;

8 BL.5343.1.2017, BL.5343.5.2017;

9 Dz. U. z 2016 r. poz. 1827 ze zm.;

10 BL.5343.10.2017, BL.5343.5.2018;

wymienione w art. 107 k.p.a. Akta prowadzonych spraw zawierały metrykę zgodnie z art. 66a k.p.a. i przepisami rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy¹¹.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 12 do Nr EL Nr 16.

3. Udostępnianie danych i wydawanie zaświadczeń z rejestru mieszkańców i z rejestru zamieszkania cudzoziemców

Stosownie do postanowień art. 50 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności, dane z rejestru mieszkańców udostępniają organy gmin prowadzące te rejestry.

W kontrolowanym okresie 407 razy udostępniano dane z rejestru mieszkańców. Badanie 8 spraw¹² (tj. 3%) dotyczących udostępniania danych z ww. rejestru wykazało, że we wszystkich kontrolowanych sprawach wnioski o udostępnienie danych złożone były na formularzach zgodnych z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców, rejestru zamieszkania cudzoziemców i rejestru PESEL oraz trybu uzyskiwania zgody na udostępnienie danych po wykazaniu interesu faktycznego. We wszystkich sprawach, odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych udzielano zgodnie z zakresem żądania wnioskodawcy. Sprawy załatwiane były w terminie stosownie z art. 35 k.p.a. We wszystkich przypadkach, wnioskodawcy byli zwolnieni z obowiązku opłaty na podstawie art. 53 pkt 1 ustawy o ewidencji ludności. Udzielone odpowiedzi zostały podpisane przez osobę uprawnioną, z upoważnienia organu.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 16 do Nr EL 23.

Stosownie do postanowień art. 45 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności, zaświadczenia z rejestru mieszkańców i rejestru zamieszkania cudzoziemców wydaje się na wniosek zainteresowanej osoby. W badanym okresie wydano 126 zaświadczeń. Badanie 7. spraw - 6¹³ zgodnie z programem kontroli i dodatkowo ¹⁴ (tj. 5,5 %) wykazało, że we wszystkich wybranych sprawach wnioski o wydanie zaświadczeń były kompletne i złożone zostały w formie pisemnej. W 6. sprawach¹⁵, w których wymagane było wniesienie opłaty skarbowej do wniosków dołączono potwierdzenie wniesionej opłaty skarbowej. W sprawie¹⁶, nie była wymagana opłata skarbowa. W aktach spraw¹⁷ znajdują się kopie wydanych zaświadczeń, co jest zgodne z § 60 ust. 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych¹⁸, zwanej dalej instrukcją kancelaryjną.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 25 do Nr EL 30.

11 Dz. U. z 2012 r. poz.250;

12 BL.5345.2.106.2017, BL.5345.2.111.2017, BL.5345.2.112.2017, BL.5345.2.112.2017, BL.5345.2.121.2017, BL.5345.2.122.2017, BL.5345.2.132.2017, BL.5345.2.142.2017;

¹³ z 7.04.2017, 25.07.2017, 26.09.2017, 25.10.2017, 19.12.2017, 28.12.2017;

14 z 21.05.2018

15 z 7.04.2017, 25.07.2017, 26.09.2017, 25.10.2017, 19.12.2017, 21.05.2018;

16 z 28.12.2017;

17 z 19.12.2017, 28.12.2017, 21.05.2018;

18 Dz. U. 2011 r. Nr 14 poz. 67 ze zm.;

II. Dowody osobiste

1. Przyjmowanie dokumentów stanowiących podstawę do wydawania dowodu osobistego

W jednostce kontrolowanej przyjęto 2017 wniosków o wydanie dowodu osobistego. Na podstawie 10 zbadanych spraw¹⁹ (tj. 0,5 %) stwierdzono, że wszystkie wnioski złożono na formularzu zgodnym ze wzorem zał. nr 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawie wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu²⁰, zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie dowodów osobistych. Pracownik odnotował na wniosku, w formie adnotacji, sposób ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu zgodnie z wymogami § 9 ust. 4 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych. We wszystkich zbadanych przypadkach odbiór dowodu osobistego został potwierdzony przez uprawnioną osobę, na formularzu zgodnym z obowiązującym wzorem, stosownie do postanowień art. 30 ust. 1 ustawy o dowodach osobistych oraz § 13 ust. 1 i zał. nr 4 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych.

Dokumentacja związana z dowodami osobistymi w formie papierowej przechowywana była w kopertach dowodowych, oznaczonych imieniem i nazwiskiem osoby, imieniem ojca, datą urodzenia, numerem PESEL oraz serią i numerem dowodu osobistego, tj. zgodnie z przepisami art. 62 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 ustawy o dowodach osobistych.

Dowód: arkusze kontroli od Nr DO 1 do Nr DO 10.

2. Przyjmowanie zgłoszeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego

W 2017 r. w kontrolowanej jednostce 64 razy zgłoszono utratę lub uszkodzenie dowodu osobistego. Spośród 6 badanych spraw²¹ (tj. 10%) we wszystkich przypadkach posiadacze dowodu osobistego zgłaszali utratę dowodu osobistego na formularzu stanowiącym załącznik nr 5 do rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych. We wszystkich badanych sprawach organ ustalał zgodność danych posiadacza na podstawie danych zawartych w dostępnych rejestrach publicznych, co potwierdzały adnotacje na formularzu. Formularze zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego przechowywane były w kopertach dowodowych, a zaświadczenie o utracie dowodu osobistego wydawano zainteresowanemu zgodnie z § 18 rozporządzenia w sprawie dowodów osobistych.

Dowód: arkusze kontroli Nr DO Nr 11 do Nr DO 16.

Stwierdzono, że sposób dostarczania spersonalizowanych dowodów osobistych do wystawcy dokumentu, jest zgodny z trybem § 11 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu.

Dowód: arkusze kontroli od Nr DO 1 do Nr DO 10.

W działalności kontrolowanej jednostki w obszarze dowodów osobistych nie stwierdzono nieprawidłowości.

19 19..33, 82..26, 11..66, 08..19, 12..78, 68..27, 80..89, 09..25, 09..07, 39..87;
20 Dz. U. z 2015 r. poz. 212;
21 96..41, 75..40, 43..99, 43..82, 17..38, 18..76;

III. Rejestracja zdarzeń stanu cywilnego oraz zmiany imienia i nazwiska

1. Sporządzanie aktów stanu cywilnego

W 2017 r., w Urzędzie Stanu Cywilnego w Pniewach, sporządzono łącznie 162 akty stanu cywilnego. Kontrolą objęto 5 spraw²², co stanowi 3 % ogólnej liczby sporządzonych aktów. Podczas kontroli zbadano: 1 akt urodzenia sporządzony w trybie szczególnym²³; 2 akty małżeństwa sporządzone w trybie zwykłym²⁴, 2 akty zgonu sporządzone w trybie zwykłym²⁵.

Dowód: arkusze kontroli od Nr USC.1.ASC/2018 do Nr USC.5.ASC/2018.

Stosownie do art. 104 ust. 4 ustawy p.a.s.c., Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Pniewach przeniósł w drodze transkrypcji do rejestru stanu cywilnego zagraniczny odpis aktu urodzenia. Zdarzenie stanu cywilnego zostało zarejestrowane w Wielkiej Brytanii. Podstawę sporządzenia aktu stanowił odpis aktu urodzenia wydany przez Urząd Stanu Cywilnego w Edynburgu. Wniosek o dokonanie transkrypcji, złożyły osoby uprawnione na podstawie art. 104 ust. 2 i 4 p.a.s.c. Rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami RP, dokonano w formie czynności materialno-technicznej. Do sporządzonego aktu stanu cywilnego wpisana została adnotacja informująca o dokonanej transkrypcji (art. 105 ust.1 p.a.s.c.). Zastępca Kierownika USC w Pniewach mając na względzie art. 105 ust. 2 p.a.s.c. wydał wnioskodawcy odpis zupełny aktu stanu cywilnego. Opłata skarbową została pobrana zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 6, wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ustawy o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusz kontroli: Nr USC. 1 .ASC/2018.

W 2 sprawach²⁶ dotyczących sporządzenia aktów małżeństwa w trybie zwykłym – związek małżeński zawarli obywatele RP. Zastępca Kierownika USC w Pniewach, dokonał rejestracji zdarzeń zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy p.a.s.c., 1 akt małżeństwa²⁷ został sporządzony w związku z zawarciem małżeństwa w sposób określony w art. 1 § 2 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy²⁸, zwanej dalej k.r.o. Zaświadczenie stwierdzające złożenie oświadczeń przed duchownym oraz zaświadczenia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, duchowny przekazał do USC w Pniewach przed upływem 5 dni, zgodnie z art. 8 § 3 k.r.o. Akty małżeństw zostały sporządzone zgodnie z art. 87 ustawy p.a.s.c. W sprawie, w której małżeństwo zostało zawarte w formie cywilnej²⁹, o której mowa w art. 1 § 1 k.r.o., Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Pniewach przyjął oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński i sporządził akt małżeństwa zachowując termin ustawowy zgodnie z art. 86 ust.1 p.a.s.c. Opłata skarbową za sporządzenie aktów małżeństwa została pobrana zgodnie z częścią I ust. 1 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ustawy o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusze kontroli od Nr USC.2.ASC/2018 do Nr USC.3.ASC/2018.

22 3024063/00/AU/2017/395671, 3024063/00/AM/2017/471679, 3024063/00/AM/2017/533560,
3024063/00/AZ/2017/385451, 3024063/00/AZ/2017/665105;
23 3024063/00/AU/2017/395671;
24 3024063/00/AM/2017/471679, 3024063/00/AM/2017/533560;
25 3024063/00/AZ/2017/385451, 3024063/00/AZ/2017/665105;
26 3024063/00/AM/2017/471679, 3024063/00/AM/2017/533560;
27 3024063/00/AM/2017/533560;
28 Dz.U. z 2015 r. poz. 2082 ze zm.; Dz.U z 2017 r. poz. 682;
29 3024063/00/AM/2017/471679;

W sprawach dotyczących sporządzenia aktów zgonu³⁰ – rejestracji dokonał Kierownik oraz Zastępca Kierownika USC w Pniewach, na podstawie art. 13 ust. 2 p.a.s.c., jako organ właściwy ze względu na miejsce zdarzeń. Podstawę sporządzenia aktów stanowiły karty zgonów oraz protokoły zgłoszenia zgonów. Akty zgonów zostały sporządzone w dniu w którym dokonano zgłoszenia zgonu, stosownie do zapisu art. 92 ust. 1 p.a.s.c., protokoły zgłoszenia zgonów spełniały wymogi określone w art. 94 ust. 2 p.a.s.c. Na podstawie art. 47 ust. 1 p.a.s.c., w obu przypadkach, organ wydał jeden egzemplarz odpisu skróconego aktu zgonu, przedmiotowa czynność podlegała zwolnieniu z pobrania opłaty skarbowej zgodnie z częścią I ust. 2 kol. IV pkt 1 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ustawy o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusze kontroli od Nr USC.4.ASC/2018 do Nr USC.5.ASC/2018.

2. Wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego (skróconych, zupełnych, na drukach wielojęzycznych)

W 2017 r. w kontrolowanej jednostce wydano 1268 odpisów aktów stanu cywilnego. Podczas kontroli zbadano 6 spraw³¹ (co stanowi 0,5 % wszystkich wydanych w 2017 r. odpisów), wśród zbadanych spraw 2 dotyczyły wydania odpisów aktów urodzenia³², 2 dotyczyły wydania odpisów aktów małżeństwa³³, 2 dotyczyły wydania odpisów aktów zgonu³⁴. Wnioski o wydanie odpisów aktów stanu cywilnego składane były na specjalnie przygotowanych w tym celu formularzach zawierających odpowiednie rubryki. Odpisy skróconych aktów stanu cywilnego zostały sporządzone zgodnie z zaleceniami ustawodawcy określonymi w art. 48 p.a.s.c., wydano je uprawnionym osobom wskazanym w art. 45 ustawy p.a.s.c. z zastrzeżeniem³⁵. Na podaniu wnioskodawca potwierdzał podpisem fakt i datę odbioru odpisu aktu stanu cywilnego. Należne opłaty skarbowe za wydanie odpisów zostały pobrane, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 12 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ustawy o opłacie skarbowej.

Dowód: arkusze kontroli od Nr USC.1.OASC/2018 do Nr USC.6.OASC/2018;
zał. USC Nr 6.

3. Migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

W badanym okresie w USC w Pniewach dokonano 567 przeniesień aktów z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego. Kontrolą objęto 6 aktów, co stanowi 1% wszystkich dokumentów przeniesionych w 2017 roku do rejestru stanu cywilnego. Wśród badanych aktów: 2 migracje dotyczyły aktów małżeństwa³⁶, 2 migracje aktów urodzenia³⁷, 2 migracje aktów zgonu³⁸. Zastępca Kierownika USC zachował 7 – dniowy termin do wydania odpisu wnioskowanego aktu, wynikający z art. 125 ust. 3 p.a.s.c. Podczas przenoszenia aktów stanu cywilnego z ksiąg do rejestru stanu cywilnego, w rejestrze

30 3024063/00/AZ/2017/385451, 3024063/00/AZ/2017/665105;

31 USC.1.OASC/2018, USC.2.OASC/2018, USC.3.OASC/2018, USC.4.OASC/2018,
USC.5.OASC/2018, USC.6.OASC/2018;

32 USC.1.OASC/2018, USC.2.OASC/2018;

33 USC.3.OASC/2018, USC.4.OASC/2018;

34 USC.5.OASC/2018, USC.6.OASC/2018;

35 W sprawie BUSC-5362.706.2017 wydany został odpis zupełny aktu zgonu osobie nieuprawnionej w związku z art. 45 p.a.s.c.;

36 USC.3.M/2018, USC.4.M/2018;

37 USC.1.M/2018, USC.2.M/2018;

38 USC.5.M/2018, USC.6.M/2018;

elektronicznie zamieszczono treści aktów stanu cywilnego z chwili ich sporządzenia, wzmianki dodatkowe, przypiski i informacje z rubryki „uwagi”. W aktach stanu cywilnego sporządzonych w księgach stanu cywilnego wpisano wzmianki dodatkowe dotyczące przeniesienia tych dokumentów do rejestru stanu cywilnego z oznaczeniem aktów i datą przeniesienia. Czynności rejestracyjne zostały dokonane zgodnie z art. 124 ust. 1-3 ustawy p.a.s.c.

Dowód: arkusze kontroli od Nr USC.1.M/2018 do Nr USC.6.M/2018.

4. Postępowanie w sprawie administracyjnej zmiany imion i nazwisk

W badanym okresie Kierownik USC i Zastępca Kierownika USC w Pniewach wydali 13 decyzji administracyjnych dotyczących zmiany nazwiska, z których 3 objęto kontrolą. Wnioski o zmianę nazwiska zostały złożone bezpośrednio do Urzędu Stanu Cywilnego. W skontrolowanych przypadkach, w myśl art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska³⁹, zwanej dalej u.z.i.n., wnioski złożyli obywatele RP. Wniesione podania zawierały wymagane informacje, zgodnie z zapisem art. 11 ustawy o zmianie imienia i nazwiska. Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego organ I instancji wydał decyzje administracyjne z zachowaniem terminu określonego w art. 35 k.p.a. Indywidualne akty prawne spełniały wymogi ustawodawcy w zakresie niezbędnych elementów składowych, które winna posiadać decyzja administracyjna w myśl art. 107 § 1 k.p.a. Na podstawie art. 107 § 4 k.p.a. odstąpiono od sformułowania uzasadnienia decyzji, ponieważ uwzględniały w całości żądanie stron. Wnioskodawca został pouczone o terminie i możliwości wniesienia odwołania do Wojewody Wielkopolskiego. Organ rozstrzygający sprawy w wydanych decyzjach uwzględnił obowiązujący przepis art. 12 ust. 2 u.z.i.n., który stanowi, że wydana decyzja o zmianie imienia bądź nazwiska podlega natychmiastowemu wykonaniu. Opłata skarbową została ustalona i pobrana, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o opłacie skarbowej oraz zgodnie z częścią I ust. 7 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawki tej opłaty oraz zwolnienia, stanowiącej załącznik do ww. ustawy z zastrzeżeniami. We wszystkich skontrolowanych przypadkach wnioskodawcy odebrali decyzje osobiście, co zostało potwierdzone złożonym podpisem i datą odbioru. O dokonanych zmianach nazwisk zawiadomiono, w celu dołączenia stosownych wzmianek, właściwych kierowników urzędów stanu cywilnego. Zmiany nazwisk zostały odzwierciedlone w rejestrze PESEL.

Dowód: arkusze kontroli od Nr ZIN.1/2018 do Nr ZIN.3/2018;
zał. USC od Nr 7 do Nr 10.

Podczas przeprowadzonej kontroli, w obszarze rejestracji zdarzeń stanu cywilnego, administracyjnej zmiany imienia i nazwiska oraz ewidencji ludności stwierdzone zostały następujące nieprawidłowości oraz uchybienia.

1/ Wydany został odpis zupełny aktu zgonu osobie nieuprawnionej⁴⁰ co stoi w sprzeczności z zapisem art. 45 p.a.s.c.

Zastępca Kierownika USC w Pniewach wydał żądany odpis, na wniosek, który złożyła synowa osoby zmarłej, natomiast z wniosku wynikało, że odpis zostanie wykorzystany w sprawach ekshumacji. Ponadto stwierdzono, że w aktach badanej sprawy nie ma dokumentów, które winny uzasadniać fakt posiadania przez wnioskodawcę interesu prawnego i w konsekwencji stanowić podstawę do wydania przez Zastępcę Kierownika USC

³⁹ Dz.U. z 2016 r. poz. 10;
⁴⁰ BUSC-5362.706.2017;

przedmiotowego odpisu aktu zgonu. Z art. 45 p.a.s.c. wynika wprost, że odpisy aktów stanu cywilnego wydawane są na rzecz członków rodziny (wstępnego, zstępnego, rodzeństwa, małżonka lub przedstawiciela ustawowego), sądu lub innego organu państwowego, ale też na rzecz osoby, która wykaże interes prawny. Analiza tego przepisu nie pozostawia wątpliwości co do tego, że warunkiem wydania odpisu aktu stanu cywilnego, jest fakt, iż wnioskodawca pozostaje w kręgu osób uprawnionych. Spełnienie tej przesłanki, co do zasady, uzasadnia dokonanie czynności – wydanie wnioskowanego dokumentu. Natomiast w razie wątpliwości, okoliczność ta podlega badaniu przez organ. W sytuacji gdy wnioskodawca nie należy do osób uprawnionych do otrzymania żądanego dokumentu stanu cywilnego lub nie udokumentował interesu prawnego (co ma miejsce w rozpatrywanym przypadku), organ winien zakończyć postępowanie wydając decyzję odmowną. Jednocześnie należy podkreślić, że organ administracji publicznej, co do zasady, załatwia sprawy w formie pisemnej, do czego obliguje art. 14 k.p.a.

Jak wynika ze złożonych wyjaśnień, Zastępca Kierownika USC w Pniewach stwierdził, że jest to sytuacja jednorazowa, na podstawie dowodu osobistego uznano, że wnioskodawca należał do kręgu osób uprawnionych.

Dowód: arkusz kontroli Nr USC.6.OASC/2018;
zał. USC Nr 6.

2/ Kierownik USC oraz Zastępca Kierownika USC w Pniewach wydając z urzędu, na podstawie art. 47 ust.1 oraz art. 105 ust.2 p.a.s.c., odpisy aktów stanu cywilnego⁴¹ nie dokumentowali faktu odbioru tych dokumentów przez osoby uprawnione. Należy zauważyć, że wynikający z art. 46 k.p.a. obowiązek potwierdzenia doręczenia na piśmie pozostaje w związku z zasadą ogólną załatwiania spraw w formie pisemnej (art. 14 k.p.a.). Zastępca Kierownika USC w Pniewach wyjaśnił, że wydanie przedmiotowych dokumentów zostało odnotowane w systemie informatycznym „Źródło”. Od listopada 2017 r. wprowadzono w USC w Pniewach nowy wzór wniosku o transkrypcję aktu urodzenia, który zawiera rubrykę z potwierdzeniem odbioru odpisu zupełnego aktu wpisanego do rejestru stanu cywilnego. Podobnie w przypadku wydawania odpisów skróconych aktu zgonu, opracowano nowy wniosek, na którym osoba uprawniona potwierdza odbiór wydanego z urzędu skróconego odpisu aktu zgonu.

Dowód: arkusz kontroli Nr USC.1.ASC/2018;
zał. USC Nr 11.

3/ We wszystkich badanych decyzjach o zmianie nazwisk widnieją oczywiste omyłki pisarskie polegające na błędnie wpisanej dacie wpływu opłaty skarbowej poprawione ręcznie przez Zastępcę Kierownika USC poprzez naniesienie poprawnej daty w miejsce wpisanej błędnie. Zastępca Kierownika USC poinformował w wyjaśnieniach, że powstałe oczywiste błędy pisarskie zostały w trakcie kontroli sprostowane postanowieniem i przesłane do stron postępowania, a następnie wpięte do akt sprawy oraz do akt zbiorowych aktów stanu cywilnego. Ponadto w przypadku wniosku na podstawie, którego wydano decyzję⁴², ujawniono uchybienie polegające na niepobraniu przed wydaniem decyzji opłaty skarbowej w wysokości 37 zł, co stanowi wymóg formalny podstawy wydania decyzji administracyjnej w związku ze zmianą imienia i nazwiska.

W wyjaśnieniach z 3 października 2018 r., Zastępca Kierownika USC wskazał, że po ujawnieniu braku formalnego, 15 sierpnia 2017 r., wystosował do strony postępowania wezwanie do uregulowania przedmiotowej opłaty skarbowej, która 24 sierpnia 2017 r. została uregulowana przez wnioskodawcę. Ponadto stwierdził, że w wydawanych decyzjach

⁴¹ 3024063/00/AU/2017/395671, 3024063/00/AZ/2017/665105, 3024063/00/AZ/2017/385451.

⁴² BUSC.5355.8.201;

w sprawach zmiany imienia i nazwiska będą ściśle przestrzegane procedury administracyjne, przywołany przypadek wezwania do uzupełnienia braku formalnego w postaci nieuiszczenia opłaty skarbowej już po wydaniu decyzji administracyjnej należy traktować jako jednostkowy i błędny przypadek zastosowania niewłaściwej procedury administracyjnej.

Dowód: arkusze kontroli od Nr ZIN.1/2018 do Nr ZIN.3/2018;
zał. USC od Nr 7 do Nr 9 oraz Nr 12.

4/ W postępowaniach administracyjnych w sprawach o wymeldowanie⁴³ nie przeprowadzano postępowania wyjaśniającego. Wskazane postępowania ograniczały się do zawiadomienia stron o wszczęciu postępowania oraz o jego zakończeniu przed wydaniem decyzji. Nie przeprowadzono postępowania dowodowego, naruszając przepisy art. 7, 75 i 77 k.p.a., na podstawie których organ administracji publicznej jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy i na podstawie całokształtu tego materiału dokonać oceny, czy dana okoliczność została udowodniona w myśl art. 80 k.p.a.

Z uzyskanych wyjaśnień wynika, że w postępowaniach administracyjnych dotyczących wymeldowania w drodze decyzji administracyjnej nie przeprowadzano postępowania dowodowego i wyjaśniającego, ponieważ organ wszczynając postępowania kierował do stron zawiadomienia i wezwania do osobistego stawiennictwa w urzędzie. Strony pomimo prawidłowego zawiadomienia nie przybywały w wyznaczonym terminie. Na szkoleniu dotyczącym wydawania decyzji administracyjnych uzyskano wyjaśnienie, że jeżeli strona prawidłowo powiadomiona i wezwana do osobistego stawiennictwa nie stawiała się, celem wyjaśnienia powodów opuszczenia lokalu mieszkalnego, to akceptuje wniosek o wymeldowanie złożony przez wnioskodawcę. Ponadto odbiór przez stronę korespondencji pod adresem wskazanym przez wnioskodawcę świadczył o niezamieszkiwaniu jej w miejscu pobytu stałego. Uznano, że jeżeli strona wiedząc o toczącym się postępowaniu nie przybyła do urzędu celem złożenia wyjaśnień w sprawie tzn., nie jest zainteresowana jej wyjaśnieniem i tym samym wzywaniem świadków wydawało się bezzasadne. Ponadto w tak małej miejscowości jak Pniewy wiadomo, czy strona przebywa w miejscu pobytu stałego, a wniosek o wymeldowanie w skonfliktowanej rodzinie dotyczy tylko regulacji spraw meldunkowych w nieruchomości. Tok postępowania w prowadzeniu dokumentacji dotyczącej decyzji administracyjnych o wymeldowanie był schematyczny. Powielano schemat prowadzenia postępowania jak i wydawania decyzji.

Według złożonego oświadczenia od dnia kontroli postępowania w sprawach wymeldowania będą prowadzone zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 12 do Nr EL 15;
zał. od EL Nr 2 do EL Nr 4.

5/ W 4.⁴⁴ badanych sprawach dotyczących wydania zaświadczenia z rejestru mieszkańców i rejestru zamieszkania cudzoziemców na wniosek zainteresowanej osoby stwierdzono, że akta spraw nie zawierają kopii wydanych zaświadczeń oraz we wszystkich badanych sprawach⁴⁵ wnioskodawca nie potwierdził odbioru zaświadczenia, co stanowi naruszenie art. 46 §1 k.p.a.

Ze złożonych wyjaśnień wynika, że dotychczas nie do wszystkich wniosków o wydanie zaświadczeń była dołączana kopia wydanego zaświadczenia. Pracownik wydający zaświadczenie jego wydanie potwierdzał swoim podpisem na złożonym wniosku.

⁴³ BL.5343.10.2018;

⁴⁴ z 7.04.2017, 25.07.2017, 26.09.2017, 25.10.2017;

⁴⁵ z 7.04.2017, 25.07.2017, 26.09.2017, 25.10.2017, 19.12.2017, 21.05.2018, 21.05.2018;

Zaświadczenia były wydawane w dniu złożenia wniosku i odbierane osobiście przez wnioskodawcę. Według złożonego oświadczenia od 2018 r. kopia wydanego zaświadczenia dołączana jest do akt sprawy, a od dnia kontroli wnioskodawca poświadcza, na kopii znajdującej się w aktach sprawy, własnoręcznym podpisem i datą, odbiór oryginału zaświadczenia.

Dowód: arkusze kontroli od Nr EL 24 do Nr EL 30;
zał.: od EL Nr 5 do EI Nr 10.

IV. Ustalenia dotyczące zabezpieczenia budynku, dokumentów i druków ścisłego zarachowania, sprzętu i narzędzi informatycznych

W trakcie kontroli, przeprowadzono oględziny pomieszczeń na potrzeby ustalenia sposobu zabezpieczenia dokumentacji.

Ustalono, iż sposób zabezpieczenia dokumentacji z zakresu kontrolowanych zagadnień, w tym zabezpieczenie przechowywania: kopert zawierających wnioski o wydanie dowodów osobistych, nieodebranych dowodów osobistych, kart kryptograficznych, druków ścisłego zarachowania, dokumentacji z zakresu stanu cywilnego, spełniało wymogi art. 62 ustawy o dowodach osobistych, art. 27 ust. 1-2 ustawy p.a.s.c. Ponadto stwierdzono, że na Sali Ślubów USC w Pniewach znajduje się jedynie stylizowane godło Polski umieszczone na szybie tego pomieszczenia, które nie spełnia wymogów wynikających z art. ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych⁴⁶.

W związku ze stwierdzoną sytuacją, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Pniewach oświadczył, że godło spełniające wymogi ustawowe zostanie powieszona na Sali Ślubów w październiku 2018 r.

Dowód: zał. USC Nr 13 do Nr 14;
zał. EL, DO Nr 1.

W związku z powyższymi ustaleniami kontroli w celu wyeliminowania stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości zalecam Panu Burmistrzowi podjęcie działań zmierzających do:

1. przestrzegania przepisów rejestracji stanu cywilnego regulujących wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego;
2. stosowania procedury administracyjnej w tym przepisów o opłacie skarbowej w postępowaniach dotyczących zmiany imienia lub nazwiska;
3. dokumentowania odbioru przez uprawnione osoby odpisów aktów stanu cywilnego wydawanych z urzędu;
4. prowadzenia postępowań w sprawach o wymeldowanie zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego;
5. pozostawiania w aktach spraw kopii wydanych zaświadczeń z rejestru mieszkańców oraz dokumentowania ich odbioru przez wnioskodawców.

46 Dz.U z 2018 r. poz. 441 ze zm.

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie przez Pana Burmistrza, **w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia**, informacji o sposobie wykonania zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości. Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 przywołanej powyżej ustawy od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wojewoda Wielkopolski
Zbigniew Hoffmann